

Bruxelles, 4. travnja 2022.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2022/0095(COD)

7854/22
ADD 8

COMPET 210
IND 104
MI 255
ENER 123
ENV 318
CONSOM 82
CODEC 433
IA 37

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	31. ožujka 2022.
Za:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	SWD(2022) 83 final
Predmet:	RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROCJENI UČINKA priložen dokumentu Komisijin prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda i stavljanju izvan snage Direktive 2009/125/EZ

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument SWD(2022) 83 final.

Priloženo: SWD(2022) 83 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 30.3.2022.
SWD(2022) 83 final

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE
SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROCJENI UČINKA

priložen dokumentu

Komisijin prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća
o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda i
stavljanju izvan snage Direktive 2009/125/EZ

{COM(2022) 142 final} - {SEC(2022) 165 final} - {SWD(2022) 81 final} -
{SWD(2022) 82 final}

Sažetak
Procjena učinka na inicijativu za održive proizvode
A. Potreba za djelovanjem
Zašto? Koji se problem rješava?
Glavni je problem to što potrošnja i proizvodnja nisu održive te se ne rješavaju na odgovarajući način postojećim pravilima EU-a o proizvodima i unutarnjem tržištu, što dovodi do sve različitijih nacionalnih pravila o održivosti proizvoda. Potproblem 1: <i>Dizajnom proizvoda ne uzimaju se dovoljno u obzir utjecaji na okoliš tijekom životnog ciklusa, uključujući aspekte kružnosti.</i> Zbog toga se proizvodi često zamjenjuju, što uključuje znatnu potrošnju energije i upotrebu resursa kako bi se proizveli i distribuirali novi, a odložili stari proizvodi. Potproblem 2: <i>Gospodarski subjekti i građani još uvijek se teško odlučuju za održiva rješenja kada je riječ o proizvodima,</i> jer im za to nedostaju relevantne informacije i cjenovno pristupačne opcije. To dovodi do propuštenih prilika za održivost i za poslovanje kojim se zadržava vrijednost, do ograničene potražnje za sekundarnim materijalima te do prepreka za usvajanje kružnih poslovnih modela. Potproblem 3: <i>Neoptimalna primjena postojećeg zakonodavstva o ekološkom dizajnu.</i> Iako je Direktiva o ekološkom dizajnu općenito uspješna, njezin puni potencijal ne ostvaruje se sustavno. Njezino je područje primjene trenutačno ograničeno na proizvode povezane s energijom iako i drugi proizvodi imaju znatne utjecaje na okoliš. Druga ključna pitanja koja treba rješavati jesu znatna kašnjenja u donošenju novih propisa o proizvodima i nedostatak usklađenosti.
Što se nastoji postići ovom inicijativom?
Opći je cilj smanjiti negativne utjecaje proizvoda na okoliš i društvo tijekom njihova životnog ciklusa te poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Posebni su ciljevi: 1. poboljšati održivost proizvoda; 2. bolji pristup informacijama o održivosti duž lanca opskrbe; 3. poticati održivije proizvode i poslovne modele kako bi se poboljšalo zadržavanje vrijednosti; 4. poboljšati primjenu zakonodavnog okvira za održive proizvode.
Koja je dodana vrijednost djelovanja na razini EU-a?
Kako bi se u svim državama članicama osiguralo usklađeno i funkcionalno unutarnje tržište, a time i jednaki uvjeti za gospodarske subjekte koji posluju na unutarnjem tržištu, ključno je uspostaviti zajednički skup pravila koja uključuju zahtjeve za proizvode i obvezu pružanja pouzdanih informacija krajnjim korisnicima. Bez inicijative na razini EU-a i njezine djelotvorne primjene, problemi procijenjeni u ovoj procjeni učinka neće se u potpunosti i dosljedno rješavati diljem EU-a. Iako donose određene koristi na nacionalnoj razini, nacionalne inicijative (od kojih su neke već u tijeku) neizbježno će dodatno rascjepkati unutarnje tržište i potrošačima otežati donošenje odluka.
B. Rješenja
Koje su se zakonodavne i nezakonodavne opcije razmatrale? Postoji li najpoželjnija opcija? Zašto?
Za šest glavnih opcija razmatra se niz podopcija i uspoređuje ih se s ishodištem (1. opcija). Opcije se odnose na: • proširenje područja primjene zakonodavstva o ekološkom dizajnu u pogledu proizvoda (2. opcija), • proširenje zahtjeva u pogledu održivosti proizvoda (3. opcija), • informacije o održivosti za potrošače i između poduzeća (4. opcija), • nagrađivanje održivijih proizvoda poticajima (5. opcija), • mjere za kružno gospodarstvo i zadržavanje vrijednosti (6. opcija), • jačanje primjene okvira za ekološki dizajn (7. opcija). Najpoželjnija kombinacija obuhvaća mjere za svaku opciju, uključujući proširivanje područja primjene ekološkog dizajna na veliki broj proizvoda, kao što su tekstilni proizvodi, namještaj i međuproizvodi sa snažnim utjecajem na okoliš; znatno jačanje zahtjeva u pogledu održivosti; uvođenje novih zahtjeva u pogledu informacija o proizvodima, uključujući uspostavu digitalne putovnice za proizvode. Ostale mjere uključuju poticaje javnih tijela za održive proizvode i mjere kojima se sprečava uništavanje neprodane robe široke potrošnje. Predviđene su i razne mjere za jačanje primjene pravila o ekološkom dizajnu.
Koja su stajališta različitih dionika? Tko podržava koju opciju?
Većina dionika zalaže se za sveobuhvatno područje primjene okvira inicijative za održive proizvode kojim se obuhvaća veliki broj proizvoda i primjenjuje pristup kojim se uzima u obzir cijeli životni ciklus. Prisutna je snažna

potpora proširenju područja primjene ekološkog dizajna, uz opću suglasnost da bi trebalo dati prednost sektorima koji se navode u akcijskom planu za kružno gospodarstvo¹, a posebno proizvođačima/uvozniciima koji pokazuju sklonost pristupu kojim se u znatnoj mjeri uzimaju u obzir posebnosti proizvoda. Postoji opća suglasnost (proizvođača/uvoznika, MSP-ova, trgovaca na malo i subjekata za gospodarenje otpadom) da nedostatak jasnog, sveobuhvatnog i obvezujućeg zakonodavstva, uz nedostatak pouzdanih informacija, kao i neujednačena provedba zahtjeva za održivost proizvoda predstavljaju prepreke većoj dostupnosti održivih proizvoda. Digitalne putovnice za proizvode općenito podupire velika većina među svim skupinama dionika. Velika većina svih dionika (uključujući javna tijela) podržava obveznu zelenu javnu nabavu i slaže se da su potrebni dodatni poticaji kako bi se potražnju usmjerilo prema održivim proizvodima. Snažnija provedba i aktivnosti nadzora tržišta (npr. inspekcije ili revizije) smatraju se nužnim mjerama koje moraju pratiti provedbu inicijative za održive proizvode.

C. Učinci najpoželjnije opcije

Koje su prednosti najpoželjnije opcije (ako postoji, inače prednosti glavnih opcija)?

Građani će imati koristi od šire dostupnosti održivih proizvoda i mogućnosti koje se odnose na proizvode (kao što je popravak). Proizvodi s najlošijim svojstvima postupno će se ukloniti s tržišta, što će dovesti do prednosti kao što su poboljšana trajnost, pouzdanost i mogućnost popravka proizvoda. Zahtjevi za osiguravanje visokokvalitetnog recikliranja proizvoda i povećanja udjela njihova recikliranog sadržaja pridonijet će povećanju ponude i potražnje za sekundarnim sirovinama. Bolja dostupnost informacija o dimenziji održivosti proizvoda trebala bi olakšati donošenje odluka potrošačima i dopuniti druge inicijative na razini EU-a u ovom području². Mjere za usmjeravanje javne kupovne moći prema najodrživijim proizvodima, osiguravanje zadržavanja vrijednosti i poticanje prakse za cirkularno gospodarstvo pospješit će ekologizaciju tržišta. Općenito, doći će do znatne ekologizacije tržišta za proizvode, s koristima za gospodarstvo i društvo. Doći će i do znatnih koristi za okoliš, uključujući znatno smanjenje emisija stakleničkih plinova.

Koji su troškovi najpoželjnije opcije (ako postoji, inače troškovi glavnih opcija)?

Zbog okvirne arhitekture predviđene za inicijativu za održive proizvode, zahtjevno je precizno odrediti ukupne troškove najpoželjnije opcije. Iako će biti određenih početnih troškova povezanih s uspostavljanjem okvira i pripremom mjera za inicijativu za održive proizvode, najznatniji troškovi vjerojatno će nastati tek nakon što se te mjere donesu za prioritetne proizvode. Općenito, to znači da će troškovi za gospodarske subjekte uključene u proizvodnju proizvoda vjerojatno porasti, dok će neki troškovi prijeći na potrošače. Međutim, iskustvo s Direktivom o ekološkom dizajnu pokazuje da su povećani troškovi i više nego nadoknađeni financijskim uštedama za potrošače u dugoročnom razdoblju. Prema inicijativi za održive proizvode, postoji i jasan potencijal za koristi od produljenog vijeka trajanja i poboljšanja u proizvodnom procesu. Nadalje, porast troškova proizvodnje mogao bi se nadoknaditi uštedama duž vrijednosnog lanca za druga poduzeća. Sve mjere koje se odnose na inicijativu za održive proizvode imat će uporište u procjenama učinka i postupcima savjetovanja kojima će se ispitati troškovi i koristi kako bi se osigurala razmjernost.

Koji su učinci na MSP-ove i konkurentnost?

Poduzeća, uključujući MSP-ove, suočit će se s dodatnim troškovima koji će se analizirati u kontekstu budućih provedbenih mjera, pri čemu će se mogućnosti za ublažavanje razmatrati u pratećim procjenama učinka. Svi troškovi usklađivanja bit će razmjerni, a neki se mogu prenijeti na potrošače (za te se troškove očekuje da će se s vremenom nadoknaditi, kako je to prethodno opisano). Za poduzeća koja posluju preko granica EU-a usklađeni zahtjevi na razini EU-a vjerojatno će smanjiti ukupne troškove usklađivanja, jer će zamijeniti razne postojeće ili planirane zahtjeve na nacionalnoj razini. Ostvarit će se i izravne koristi za konkurentnost poduzeća, uključujući koristi od preusmjeravanja djelatnosti s prerade primarnih na preradu sekundarnih sirovina te s proizvodnje proizvoda na održavanje, ponovnu uporabu, obnovu, popravak i prodaju rabljenih proizvoda, od čega će, kako se očekuje, MSP-ovi imati znatnih koristi jer su aktivniji u tim sektorima. Iako su MSP-ovi napomenuli da neke od glavnih mjera iz najpoželjnijih opcija mogu imati određene negativne učinke, mnogi smatraju i da se negativni učinci mogu kompenzirati te da s vremenom mogu donijeti dodanu vrijednost (npr. zbog smanjenih materijalnih troškova; veće vjernosti kupaca; boljeg pristupa tržištu za zelenije proizvode; koristi za ugled itd.).

Hoće li to bitno utjecati na nacionalne proračune i uprave?

¹ https://ec.europa.eu/environment/strategy/circular-economy-action-plan_en

² Ponajprije [inicijativa za potkrepljivanje tvrdnji o ekološkoj prihvatljivosti proizvoda](#) i inicijativa [za osnaživanje potrošača za zelenu tranziciju](#).

Najpoželjnije opcije dovest će do administrativnih troškova za države članice, a posebno do potrebe za dodatnim ljudskim resursima. Općenito se ne očekuje da će ti troškovi biti znatni u usporedbi s koristima opcija za gospodarstvo, okoliš i društvo.

Hoće li biti drugih bitnih učinaka?

Zahtjevi bi se na nediskriminirajući način primjenjivali na europska i neeuropska poduzeća, čime bi se osigurali jednaki uvjeti za održive proizvode koji se stavljaju na tržište EU-a. Zahtjevi bi bili u skladu s međunarodnim trgovinskim obvezama EU-a.

D. Daljnje mjere

Kad će se predložene mjere preispitati?

Evaluacija inicijative za održive proizvode, osam godina nakon njezina donošenja, oslanjat će se na studije preispitivanja prema skupinama proizvoda i ispitati što funkcionira dobro, a što ne.